T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/584
KARAR NO : 2025/727
KARAR TR : 24/11/2025

ÖZET: Türk vatandaşı olan davacının, nüfus kaydındaki medeni durum bilgisinin düzeltilmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : F. İ.
Davalı : Onikişubat İlçe Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğunu, eşi R. 'nin Suriye Arap Cumhuriyeti Vatandaşı olduğunu, eşiyle 1976 yılında Suriye Makamları önünde resmi nikahla evlendiklerini, başkaca bir evliliğinin olmadığını, 2016 yılında eşi ve çocuklarıyla birlikte Türkiye'ye geldiklerini, esasen Türk vatandaşlığının idare tarafından aktif hale getirildiğini ve 2016 yılından beri Türkiye Cumhuriyeti kimliğini kullandığını, nüfus kayıtlarında evli olduğu tarih ve medeni hal bilgisi olarak yazılı olmasına rağmen resmi makamlardan edindiği kimlik kartlarından birinde medeni halinin evli, diğerinde ise bekar yazdığını, medeni halindeki bu yanlışlık sebebiyle eşinin ve çocuklarının resmi işlemlerinde bir takım sıkıntılar yaşandığını, idareye yaptığı başvurada ise bu hususun mahkeme kanalı ile düzeltilmesi gerektiğinin bildirildiğini belirterek, eşi R. ile evli olduklarının tespitine karar verilmesi ve kayıtların bu şekilde düzeltilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Kahramanmaraş 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 03/01/2025 tarih ve E.2024/588, K.2025/2 sayılı kararı ile, 6100 sayılı HMK'nun 114/1-c ve 115/2 maddeleri gereğince dava şartı noksanlığı nedeniyle davanın usulden reddine, dava dosyasının Kahramanmaraş Aile Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir.

3. **Kahramanmaraş 1. Aile Mahkemesi 13/03/2025 tarih ve E.2025/46, K.2025/184 sayılı kararı** ile, davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Davacının evli olduğuna ilişkin medeni durumun idari bir* kararla *değiştirildiği ve medeni durum düzeltmesi neticesinde bekar olarak gözüktüğü; söz konusu düzeltmenin idari bir işlemden kaynaklandığı, davacının talebini içerir idari işlemin iptalinin ise ancak idari yargıda açılacak idari dava ile sağlanabileceği anlaşılmıştır.*
>
> *Tüm bu anlatılan nedenlerle görevin İdari Yargı alanına girmesi ve Mahkememizin görevsiz olması nedeniyle HMK 115/2 maddesi uyarınca davacının davasının usulden reddine karar vermek gerekmiş... "*

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MoH9Hsl - kmvjNU3 - ub4IMiZ - vWffVs= ile erişebilirsin

B. İdari Yargıda

5. **Kahramanmaraş 4. İdare Mahkemesi 29/05/2025 tarih ve E.2025/320 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir :

"...Dosyanın incelenmesinden; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan davacı tarafından, Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı olan eşi ile 1976 yılında Suriye makamları önünde yapılan resmi nikahının Türkiye Cumhuriyeti Devleti nüfus kayıtlarına işlenmemesi dolayısıyla mağduriyet yaşadığından bahisle evli olduğunun tespiti yapılarak nüfus kaydının evli olarak düzeltilmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık kapsamında, davacı tarafından dava dilekçesinde ileri sürülen iddiaların davacıya ait nüfus kayıt örneği ile birlikte incelenmesi sonucu Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne ait resmi kayıtlarda davacının medeni hal durumunun bekar olarak işlendiğinin ve evlenme bilgisine ilişkin olarak herhangi bir tarihe yer verilmediğinin anlaşıldığı, bunun üzerine nüfus kayıtlarında yer alan söz konusu medeni hal durumunun tespiti ile nüfus kaydının düzeltilmesi istemleriyle davanın açıldığı görülmektedir.

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte değerlendirildiğinde; 4721 sayılı Kanun'un 39. maddesinde, mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamayacağının hükme bağlandığı; 5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinde, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği, 36. Maddesinde ise nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının asliye hukuk mahkemesinde açılacağı kurallarına yer verildiği; nüfus davalarına yönelik olarak içtihatlarda, nüfus kütüğünde bulunan bir kaydın hatalı olduğu iddiasına dayalı davaların "kayıt düzeltme" davası olarak kabulü ile söz konusu hataların hükmen adli yargı yerince düzeltilmesi gerektiğinin belirtildiği; bu kapsamda bakılan uyuşmazlığın da, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda açıklanan kaydın düzeltilmesi kapsamında değerlendirilebileceği açıktır.

Bu durumda, davacının işbu davadaki isteminin medeni halin değiştirilmesi niteliğinde olduğu ve yukarıda yer verilen 5490 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca işbu davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlıkta; davacı tarafından Onikişubat İlçe Nüfus Müdürlüğüne karşı açılan davada Kahramanmaraş 1. Aile Mahkemesinin E:2025/46, K:2025/184 sayılı, dava dosyasında idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle verilen görevsizlik kararının istinaf edilmeden kesinleştiği görülmüş ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile açıklamalar doğrultusunda işbu davanın adli yargı kolunda görülmesi gerektiği kanaatine varılmış ..."

6. Kahramanmaraş 4. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MoH9Hsl - kmvjNU3 - ub4IMiZ - vWffVs= ile erişebilirsin

menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

8. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun IV *"Düzeltme"* üst başlığı altında *"1.Genel olarak"* alt başlıklı 39. maddesi şöyledir:

"Mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamaz."

9. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun "*Aile kütüklerinde bulunması gereken kişisel bilgiler* " başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"(1) Her mahalle veya köy için ayrı aile kütüğü tutulur. Aile kütüklerinde aşağıdaki bilgiler bulunur:

a) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.

b) Kayıtlı bulunduğu il, ilçe, köy veya mahalle adı ile cilt, aile ve birey sıra numarası.

c) Kişinin adı ve soyadı, cinsiyeti, baba ve ana adı ile soyadları, evli kadınların önceki soyadları.

ç) Doğum yeri ile gün, ay ve yıl olarak doğum tarihi ve kütüğe kayıt tarihi.

d) Evlenme, boşanma, soybağının kurulması veya reddi, ölüm, vatandaşlığın kazanılması veya kaybedilmesi gibi kişisel durumda meydana gelen değişiklik veya yetkili makamlarca yapılan düzeltmeler.

e) Dini.

f) Medenî hali.

g) Yerleşim yeri adresi.

ğ) Fotoğrafı.

h) (Ek: 14/1/2016-6661/9 md.) Biyometrik verisi.

ı) (Ek: 19/10/2017-7039/3 md.)Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.

(Değişik son cümle: 19/10/2017-7039/3 md.) (a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.

(2) Türkiye'de aile kütüğü bulunmayan ve yabancı ülkelerde oturan vatandaşlar Bakanlığın göstereceği bir nüfus müdürlüğünde açılacak aile kütüğüne kaydedilir.

10. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"(1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddi hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.

(2) Aile kütüklerindeki din bilgisine ilişkin talepler, kişinin yazılı beyanına uygun olarak tescil edilir, değiştirilir, boş bırakılır veya silinir."

11. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesi şöyledir.

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (..) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MoH9Hsl - kmvjNU3 - ub4IMiZ - vWffVs= ile erişebilirsin

karara bağlanır.

b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Recep KILIÇ'ın katılımlarıyla yapılan 24/11/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, Türk vatandaşlığını kazanan davacının, Türkiye nüfus kayıtlarında evli olduğunun tespitine ve medeni hal bilgilerinin düzeltilmesi istemine ilişkindir.

15. Dava dosyalarının incelenmesinden, davacının Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğu, Suriye Arap Cumhuriyeti Vatandaşı olan eşi R. ile 1976 yılında Suriye Makamları önünde resmi nikahla evlendikleri, başkaca bir evliliğinin olmadığı, 2016 yılında eşi ve çocuklarıyla birlikte Türkiye'ye geldikleri, Türk vatandaşlığının idare tarafından aktif hale getirildiği ve 2016 yılından beri Türkiye Cumhuriyeti kimliğini kullandığı, nüfus kayıtlarında evli olduğu tarih ve medeni hal bilgisi olarak yazılı olmasına rağmen resmi makamlardan edindiği kimlik kartlarından birinde medeni halinin evli, diğerinde ise bekar yazdığı, medeni halindeki bu yanlışlık sebebiyle eşinin ve çocuklarının resmi işlemlerinde bir takım sıkıntılar yaşandığı, idareye yapılan başvuruda ise, bu hususun mahkeme kanalı ile düzeltilmesi gerektiğinin bildirildiği belirtilerek, davacının eşi R. ile evli olduklarının tespitine karar verilmesi ve kayıtların bu şekilde düzeltilmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

16. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; 4721 sayılı Kanun'un 39. maddesinde, mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamayacağının hükme bağlandığı; 5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinde, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği, 36. maddesinde, nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının asliye hukuk mahkemesinde açılacağı kurallarına yer verildiği; nüfus davalarına yönelik olarak

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MoH9Hsl - kmvjNU3 - ub4IMiZ - vWffVs= ile erişebilirsin

yerleşik içtihatlarda, nüfus kütüğünde bulunan bir kaydın baştan itibaren hatalı olduğu iddiasına dayalı davaların *"kayıt düzeltme"* davası olarak kabulü ile söz konusu hataların hükmen adli yargı yerince düzeltilmesi gerektiğinin belirtildiği; bakılan uyuşmazlığın da, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda açıklanan kaydın düzeltilmesi kapsamında değerlendirilebileceği görülmektedir.

17. Bu durumda, davacının işbu davadaki isteminin nüfus kaydındaki medeni halinin değiştirilmesi niteliğinde olduğu ve yukarıda yer verilen 5490 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca davaya konu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Kahramanmaraş 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Kahramanmaraş 1. Aile Mahkemesinin 13/03/2025 tarih ve E.2025/46, K.2025/184 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kahramanmaraş 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Kahramanmaraş 1. Aile Mahkemesinin 13/03/2025 tarih ve E.2025/46, K.2025/184 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

24/11/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili Kenan YAŞAR	Üye Eyüp SARICALAR	Üye Bayram ŞEN	Üye Döndü Deniz BİLİR

Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Recep KILIÇ

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MoH9Hsl - kmvjNU3 - ub4IMiZ - vWffVs= ile erişebilirsin